

Szerkesztőség:

arad-csanádi egyesült vasutak postájában.

Bérmertelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Az arad-csanádi egyesült vasutak postájában van a hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelenik hétfőn és keddnapon is.

Előfizetési árak:

Table with subscription rates for different durations and locations (e.g., 1 évre 12.-, fél évre 6.-).

Hirdetések díja:

házasbeteget egyeztető hirdetésnél 6 kr., minden következőnél 4 kr.

A kath. autonómia és az eszélyesség.

Budapest, junius 14.

Tisztelt ellenzéki urak! Nem ér az a nagy hang semmit. Hogy Ugron Gábor ur a kath. autonómia érdekében egy igen fényes, mondhatni, ragyogó beszédet tartott, azt én magam is elismerem.

Ezt a beszédet újabb emlékeztető hozta és felfrissítette, az egri érsek és nagyváradi püspök beszéde, mely beszédek közül, hogy melyik áll közelebb az ultramontanizmushoz: az-e amely perhorreszkálja a kath. autonómiát, vagy az-e amely elfogadja? Ez még a kérdések kérdése.

Mert vajjon mi lenne az a kath. autonómia tulajdonképpen? Hiszen a kath. klerusról már ma is azt tartja a közvélemény, hogy államot képez az államban, s vajjon mit képezne, ha még a kath. autonómia is létre jönne, s az országgyűlésen a magas klerus emberei képeznék a többséget, s ama kérdésekben, melyekben ma a kormány dönt, a magas klerus döntene ezután.

Mi más lenne a kath. autonómia, mint a jelenleg autonómizált, vagyoniilag szegény felekezetek közt egy óriási vagyonnal és többséggel rendelkező nagy hatalom, melynek kezében százszorosított eszközök összpontosulván, oly fölényt gyakorolhatna a többi felekezetek felett, amely fölény méltán felkelthetné ama felekezetek féltékenységét, amely féltékenységből surlódás lenne, és amely surlódás összeütöközésekre vezethetne.

A magyar kath. főpapság az ő vagyoni helyzeténél fogva ma is úgy áll a protestáns főpapság mellett, hogy a kettőnek hatalmi befolyását, még összehasonlítani is nevettség. Es vajjon mi lenne akkor, ha ez a főpapság, a kath. autonómia alapján, az ő roppant befolyásával magához ragadná a gyülekezetek többségeit, s ő lenne a korlátlan ura ez országban létező minden katolikus vagyonnak, amely vagyonok összes jövedelmét, felekezeti és hierarchikus célokra fordítaná?

Nem mondjuk és nem állítjuk, hogy a kath. alapoknak a kormány általi kezelése, felekezeti szempontból jogosult; nem mondjuk és nem állítjuk, hogy a kezelés kifogástalan, (de hát lehetne-e az az valamikor és bárkinél a kezében?) de annyit mindenesetre állítunk és állíthatunk, hogy a kormány a katolikusizmust a hazafisággal összeegyeztetni, s a kettőt egyenállal kiegyenlíteni igyekszik, legoklatásabb példa levő arra éppen a Rudoifium, mely szőnyegre hozta ezt a vitát.

E féle czélokra ugyanis, más alap, mint a kath. alap nem lévén, a kormány igen bölcsen és hazafiasan, megragadta az alkalmat, hogy ebből az alából egy nagy szabású, czim és látszat szerint mindenesetre katolikus, de tényleg egy oly nemzeti intézetet hozzon létre, amely intézet minden vallásfelekezetre nézve egyaránt nyitva áll, és amely intézetet, a kath. alap nélkül, nem tudom én, hogy mikor tudunk volna, s a parlament folytatlagos határozata szerint, mikor fogunk majd összehozni.

S ıme, a kormánynak még ezen igen bölcs intézkedése is megtámadható, még pedig olyanok által, kik szabadelvűeknek tartják magukat, de sem

azt nem látták be, hogy kath. alaplól sem azt hogy kath. alap nélkül, ily nagy szabású, de állami köztinteztetet felállítani, ma képtelenek vagyunk.

S mi történik vajjon, ha ezen alapok felett, a kath. autonómia révén, a hierarchia rendelkezik? Akkor méltóztatnának csak egy e féle intézetet proponálni, melyben a nem kath. vallású tanulókat saját tagjaik részesítik vallási oktatásban. Ez így van ma, minden kath. jellegű intézetben, de a kormány befolyása alatt. Amde mi lenne akkor, ha e befolyást a hierarchia verné át?

Igenis, meg van ennek az autonómius életnek a maga jogos és tetszetős, plane szabadelvű színezet, de a valóságban a legnagyobb hátrálás lenne, amit a mai világban csak képzelni lehet.

Mikor Samassa ezt az autonómiát elfogadja, hihető, hogy a hierarchiára nézve annak csak előnyeit veszi figyelembe, míg Schlauch nevéhez méltóan sokkal körültekintőbb, és hátrányaival is számot vet. Számot vet azzal az eshetőséggel, hogy a hierarchiának ily nagyban is felülkerekedése már kialudt újabb felekezeti harezokra a felvilágosultság mai korszakában, a hierarchia végképpeni bukására vezethetőnek.

A főpapi tulkapások okvetlen napirendre kerülésük, ezek felbőszítésének nemcsak a többi felekezeteket, de a katolikusok nagy többségének ámdé a gyülekezetben kisebbségben lévő szabadelvű részét is, amely szabadelvű rész aztán a parlamentben igyekeznék magának elégtételt keresni, s talán szőnyegre hozni a papi vagyon kérdésének bolygatását is, mely a mai körülmények közt, nyenyulhozzám virágot képez.

ıme a három óhajtatásnak: az Ugronának, a Samassának és a Schlauchének háttérben álló, praktikus, kivihetősége. A Samassa óhajtatása kivihetetlen, de nem praktikus; az Ugron óhajtatása kivihetetlen, mert utjában áll a hatalmas kath. klerus, amelynek csak is romjain keresztül vergődhetnék diadalra az Ugron-féle idea, de a mely ideának Schlauch a középebe tekint s lehetőséget vesz.

Samassa már inkább elősegítené Ugron

ront, de egytall a kath. klerus romlását is, de amely romlás amig bekövetkeane, oly retentő kulturharcot provokálna, mely felfordítaná az egész ország belbékéjét, s tönkre tenné, kifelé való ellentállási képességét. Ily kulturharcot provokálni a mai világban, nem lenne más mint örütségs! S ıme az Ugron Gábor szép frázisai mivé válnak a bonczkés alatt.

Hát hogy e tekintetben mi is Schlauch Lőrinczzel tartunk, azt az előadottak után, elvárja tőlünk az olvasó, nem ugyan az ő szempontjából, hanem abból a szempontból, hogy mindefele kulturharcnak a provokálásától irtózzunk, s ezen felekezeti kérdések rendezését az időre és alkalomra bizzuk.

Meg fog jönni a maga ideje mindennek. Amig a papi vagyon alapján, egy óriási befolyású hierarchia áll felett, addig a kath. autonómia veszedelme.

G B

Az új belügyminiszter nyilatkozata. Telekı Géza gróf, az új belügyminiszter — mint Nagy-Somkutrol jelentik — privékfalusi kastélyában hétfőn fogadta választókerületének küldöttségét melyet az ősz P a p József volt országgyűlési képviselő vezetett. Az üdvözlő beszédre Telekı Géza gróf így válaszolt:

„Szivesen ragadom meg az alkalmat, uraim hogy a rozszakaratu híresztelésekkel és pletykázásokkal szemben a leghatározottabban kijelentsem, hogy a kabinet kebelében a legnagyobb összhang és a legteljesebb egyetértés uralkodik. Egyetlenegy oly kérdés nincs, mely felett az egyes minisztereknek eltérő nézetei volnaának. Igen, uraim

szándéka, hogy az egész vonalon haladéktalanul megkezdje a reformokat! Természetesen nem elhamarkodva; fokozatosan kell mindennek fejlődnie. Azt beszélik, a mint hallom, hogy csak szabadelvű meggyőződés árán léptem a kabinetben. Ezzel szemben egész határozattan kijelenthetem, hogy a belügyi tárca átvételére

abban a meggyőződésben nyilatkoztam hajlandónak, hogy igazán csak ezen keresztül lesz alkalmam liberális elveimet gyakorlatilag megvalósítani. Ez felettlenül az állami közigazgatás ő színteré hıvének vallom magamat.

Országgyűlés. A képviselőház pénzügyi bizottságának a pénzügyi közigazgatásról és az 1880. XX. t. cz. módosításáról szóló törvényjavaslatok a főrendiház által eszközölt módosításokhoz.

Írány Dániel intézett ezután sürgős interpellációt a kereskedelmi miniszterhez az új vasuti személy-díjzabály (zonarendszer) tárgyában, hibáztatván, hogy a miniszter e gyökeres reformhoz nem kérte ki a törvényhozás előleges engedélyét s kérdezte, hogy ugy a miniszter, mint az egész kormány elvállalják-e érte a felelőséget? Baross Gábor miniszter azonnal válaszolt az interpellációra, megjegyezve, hogy a felelőséget elvállalja nemcsak ő, de az egész kabinet. Molynek beleegyezését kinyerte; a törvényhozás elé azért nem terjesztette a reformot, mert ily adminisztratív intézkedés a miniszter hatáskörébe nem a törvényhozásé elé való; egyébként az állami költségvetés indokolásában ki fogja fejteni azon okokat, melyek az új rendszer behozatalára bírták. Írány újabb felszólása és Baross miniszter replikája után a ház nagy többsége (többször kérték el az ellenzék részéről is), tudomásul vette a miniszter válaszát.

Végül Tiszta Kálmán miniszterelnök bejelentette a kegyelmes királyi kőiratot, mely az országgyűlés második ülészakát pénteken berendezte szombatosszablatra a harmadikat.

A legfelsőbb kőirat így hangzik: Mi Elő Ferencz József Isten kegyelméből Ausztriai császár, Csehország Királya st.

Magyarország apostoli Királya. Hı Magyarország és Társországai Zászlóainak, egyházi és világi Főrendek és Képviselőinek, kik az Általunk 1887 évi szeptember hó 26-án Budapest fıvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlték, király udvözlöztünk.

Kedvelt Hıveinek! Mıdön magyar miniszteriumunk elöterjesztésére az Általunk

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.

(Junius 15.)

Mikor jön a szerelem.

(Kis leány bajja.)

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. — Aranyos ágyból kikelt a nap.

Az ég tünderei szétűzik a fellegeket, a szellő váltáira köti szárnyait s a kék menyboltozat mosolygva tekint az ébredő földre s ez is mosolylyal köszönti a kelő napot.

A kerti rózsák illatos szirmain harmatgyöngy rezeg, a lombok közt madárka csicserei reggeli dalát s a virágok közt egy karsu lányka jár, ki úgy néz ki, mint egy angyal, mely minden perozben az égbe repülni készül.

Jártában vissza-visszatekint, mintha keresne valamit, mintha várná valakit.

Szeméből a titkolt boldogság, a vágy előre törő sugarai ceillámlanak, arozáról valami édes szenvedés nyomai olvashatók le.

A rózsák ámulva nézik urnőjüket, az általa tltetett bokrok inognak a levegőben mintha fejcséjküket csóválnák urőjük; Ilonka ingatag járásán.

Ilonka léli a kerti forrás virágos partjára, hogy jobban elábrándozhassék, hogy jobban hallhassa szívének hangjait.

— Istenem, mi bajom? Miért vagyok én olyan szomorú? Miért reszket mindig köny szememben? Miért e kín, e szenvedés? Ha anyám kérdi mi bajom, miért sírok, én megölelem, megcsókolom, s csak annyit mondok, kedves anyám! De a csókolózás között is könnyezik a szemem.

Az alvás nem üt, mert folyton álmodom, s reggel ha felkelek, ismét csak álmaimról gondolkodom.

Talán már nem is tudok mást, csak ábrándozni és könyöni?!

Szívem kihalt, nem érzékeny már semmi iránt. Nem érdekel már semmi s ez — tudom — az elveszés szomorú előjele. Azelőtt milyen szépen eljártogattam

madarammal, s most árván csicsereg kalitkájában, mert nincs kivel játszék, nincs kivel mulasson, kinek énekeljen.

Virágaim bágyadtan hajlítják le fejüket, nincs ki dédelgesse őket, szomjuhozák a vizet, s én nem hullatok rájuk mást, csak keserő könnyeket.

Uh én beteg, nagyon beteg vagyok. Néha-néha anyám uszolására előveszem a munkát, dolgozom pár perozig, de azután munkám ölembé hull, s én önfelédten nézem azt a nagy üres mindenséget, mely előttem a magashán elterül, s érzem azt a nagy bánatot, mely szívemet nyomja.

A kék levegőben, mint a délibáb tündéris játéka, olyan különös alakok játszadoznak, a milyenek az én álmaim háborgatják.

Uh, azok az én álmaim!

Ha elmondhatnám azokat valakinek. De nem merem.

Ha tudnám, hogy mit jelentenek.

Szlleim azt mondják, hogy nem illik egy fiatal leánynak az a nagy busulás.

Istenem, mintha tehetnék én arról, hogy olyan gondolataim vannak a minőket eddig nem ismertem.

Olykor engedek a papa kérdésének s dalolni kezdek, de e dal is olyan titkos vágytól ég. E dalon is úgy átrezg a szívem titka.

Csakhamar abbagyom az éneket, mert érzem, hogy ismét ömlik a könnyű arcomra.

Meghitt családi órákban ha vig dolgozat beszélek, s kacagnak rajtok, én akkor is szomorú vagyok. Nem vagyok képes figyelni a vig beszédre, s ha mosolyra kényszerítenek köny van még a mosolyban is.

Nem is leszek soha vig, csak ha még egyszer meglátnám álmaimnak azt a folyton körültem lebegő képét, akkor, úgy érzem, ismét vig lennék, akkor tudnék nevetni, kacagni, dalolni, mint a többiek! Uh, csak visszajönné!

Csak elhozná magával szívemnek megrobott nyugalma. Hiszen én úgy várom, oly igen nagyon várom.

még sem tudok rá haragudni, sőt egy érzem mintha — istenem — mintha szeretném . . .

Igen, igen, szeretem. Csak egyszer látsam, de azóta alakja mindig előttem lebeg, csak egyszer hallottam, s folyton édes hangja ébred szívemben, s gondolataim hozzá reptlnek, mindig hozzá — mert szeretem.

A szellő megáll, hogy hallgassa a lányka csodás szavait s elvige ahhoz, a ki elrabolta s hogy visszaadja neki nyugalma, édes boldogságát . . .

Nikoló.

„A magyar.“

„Kozmopolita alakok a kiállításon“ cím alatt, a párisi „F i g a r o“ Párisba jövő idegent akarja vázolni. Előző számában már írt az angol, spanyol, oláhrol s most ránk került a sor.

Mai száma a magyar typpussal foglalkozik; az egész nem nagyon sikerült s bizony ma már a tréfálózó Figarórt is elvárhattuk volna, hogy ne torzképet hanem igazi portrait-tapjon.

De lássuk a cikket a maga egészén:

„A magyar.“ „A magyar ritka a kiállításon. Ha találkozik is belőlük, ott van a magyar osztályban, egy másik magyar mellett, magyarul eszik magyar vendéglőben s magyarul cigányzenét hallgat.

Mert a magyar nem érzi jól magát csak otthon.

E tekintetben, de csupán csak e tekintetben hasonlít a parisihoz. De míg a párisi azért marad otthon mert hazája a legszebb, városa a világ legszebb városa, s őt magát ide jönnek felkeresni s ugyan csak el is kényeztetik, addig a magyar a túlzott chauvinizmusában Magyarországon marad. Bekvártelozza magát ide, mint a kőháni a fal mögé.

A magyar, főként a fiatal magyar, tisztességet csinál magának abból ha csupán csak és mindig csak tisztán magyarul beszél.

Ha megtanult is francsiául még az alkalmat is kerüti, hogy beszélhessen, inkább akar tudatlan, civilizálatlan, exkluzívnaak feltűnni, mint nem lenni, nem ma-

radni magyarnak, tetőtől-talpig, reggeltől estig, álomtól ébredésig.

Ez alatt igen nemes érzelem rejtezőik.

Ausztrianak alávetve, *) kényszerítve érintkezésben élni a némettel, kit ki nem állhat, kényszerítve hallani, sőt némelykor beszélni is Goethe nyelvét, melyet a kormány mindennévé beiktat, ott van ez a nyomtatványokon polgári és magán okmányokon, pénzen etbí ugy hogy a magyar mintegy törvény csinált belőle magának, kötelességének érzi, minden lehető módon ez eszközökkel titakozni azon erőszak ellen, mely ily módon álnyomja.

Sem megtanulni nem akar sem nem beszél németül, s ha valami idegen Pesten eltévedved németül talál kérdést intézni egy magyarrhoz, a mely nyelv természetesen sokkal inkább el van terjedve mint a Kossuth nyelve, a magyar elfordítja fejét s bármily udvarias, bármily szolgálatkés legyen is, hallgat s átfektálja mint ha nem értené.

Igy lett a magyar mindig zárkózottabb; magába vonult, kerüli minden nyelvet egynek a hibája miatt s igyekszik magát megörökíteni magyarnak, daczára mindennek csak magyarnak.

Ha tehát van magyar a kiállításon, ez vén magyar, a régi iskola magyarja, kit a német iránti gyűlölet nem hangolt tökéletes hidegségre egyáltalán minden itánt a mi idegen, kivált ha az legkevésbé sem német.

Itt aztán elfogy a „Figaró“ bolondgombája.

Az aranyos klick.

(Gaboriau regénye.)

„Aradi Közlöny“ számára frásztól fordított.

W. Ph.

(140. folytatás.)

A szerenostlen nem is igyekezett küzdeni . . . mire is! . . . Bensejében különben egy remény sugar kezdett fényleni. Ugy teteszt neki, mintha az lehetetlen volna, hogy oly szörnyű büntett történjék és hogy neki csak fél kell deríteni a nyomorultak gaztettét, hogy őket a büntetésnek átszoigáltassa . . .

*) Régen volt, talán nem is volt igaz. A szerk.

kamera lajstromból töröltet s brodjába gondokul B a r a b á a. Béla rendezett ki. — C a m p i a n tudvalegőleg az aradi királyi ügyesség börtönében vizsgálati fogságra ül.

— Mosonyi — nem fizet. A derék, a becsület, az ártatlanság mind mint szingizsgatás M o s o n y i Jakab ur nem fizet. Ez tulajdonképpen az ő szingizsgatásával járó aradendó bíró és így nem képezhet újrat. A derék, becsület, stb. Mosonyi ur, most evuttal nem a tagjainak nem fizet. Ezt nárság volna kiírni. Másrészt pedig oda át Makón — az ottani szingizsgatás bizottság díszletére legyen mondva, — nem is adtak az ő kezébe a bérletpénzt; tehát mi köze van neki a fizetéshez? A derék, becsület, stb. Mosonyi ur, most az aradi szingizsgatás egyik bizottsági tagjának nem tud fizetni. Tegnap június 15-iken telt le ugyanis a határideje annak, hogy Mosonyi az aradi színház festőmérnökének idei használatáért járó 300 frt bért és a színház költségét alapra bringa esedék vált (és a szingizsgatásból lehúzott) 130 frt befizesse. Mosonyi a derék, stb. tagjainak nem jelent a szingizsgatás bizottság elnöke és így a bizottságnak nem lehetett ellenesége — az aradpénzhez. A dolog azonban feltűnt komoly. A szingizsgatás bizottság, tudvalegőleg, annak idején kimondta, hogy Mosonyi június 15-ikéig köteles a fennebb részletezett 430 frtot befizetni, június 30-ikéig a zárlat pedig köteles a koncesszióját és a társulat szerződését tagjainak névsorát bemutatni. Ha bármelyik feltételnek nem tesz eleget Mosonyi: a szingizsgatás bizottság haladéktalanul felbontja a szerződést, mely a várossal kötött. A tagjai szingizsgatás bizottság tagjait M ü l l e r Károly bizottsági tag, barátságos kérdést intézett S a l a c z Gyula polgármester urhoz, a végtel, hogy befizette már Mosonyi a tegnap esedékessé vált 430 forintot? S a l a c z polgármester ur mosolyogva azt válaszolta, hogy éjjeli 12 óráig még mindig van ideje Mosonyinak fizetni. — E rossz hírre, Arad város szabályi közönsége egy régi újdörelmőli szinházba meg és egy szobor szentremé díszre. — Csak röviden említhetjük meg, hogy a legutóbbi makói lapok egy tük Mosonyit utiszónó, akár csak az aradiak a mig it volt. — Az aradi kaszinó-egylet ma délután 11 órák körül helyiségében választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagok figyelmét lapunk utján is felhívjuk.

— Esküvő. C s o l t y János aradmegyei főszékesbíró és kedves leányát, Janka kisasszonyt, tegnap délelőtt vezette oltárhoz a várbéli templomban K o h a n y i Róbert b-osabai dóhánybavált. tisztviselő. A szép esküvő S z a t h m á r y Gyula megyei főjegyző és F e h m i n g Miksa aradi dóhánybaváltási főnök voltak a násznagyok.

— Bonnaz Sándor, a osanádi egyházmegye kifogyhatatlan bőkezűségű pápokról nemrég az a hír járta be a lapokat, hogy állapotára annyira rosza fordult, hogy a legvégigől lehet tartani. A nagyúr pápokról állapota kétségelentlen aggodalomra ad okot, de a lapok hírei tulzoltak voltak. Mikor József főherceg nemrég Szegeden idözött, O l t y á n y i pápai kamarásról részvéttel tudakozódott a pápokról betegségéről és mivel azt vélte, hogy hitelt adni a lapok híreinek, egyszerűen kifejezte az is, hogy a szegediek örülhetnek Bonnaz utódjának, a ki szegedi szülötű N e m e t h J ó s e f e feleltetett pápokról lesz.

— Az arad-mezőhegyes élővízcsatorna ásásáról az aradi sajakon az elmúlt héten ismét nagyot haladtak. A radnai és simándi új hidak között keddén, szerdán be lesz fejezte az egész munkát, ugyszintén a Baros-csatornánál és a Varjassy határban erősen ácsnak és a csatornával mind jobban közlekednek a rad felé.

— A lovassági laktanya ügyében Aradmegye hatósága, mint már említtük, e hó 26-án fogja megtartani a tárgyalást. Erre meghívta Arad város közönségét is, melyek képviselőit S a l a c z Gyula polgármester elnökle alatt P a r e c s István tanácsnok, V i r á g h Lajos főmérnök, A t z é l Péter, K i s h a l m y Ferencz, H a s á n d o r és V a r j a s s y József közörvezetőségi bizottsági tagok küldettek ki.

— Hogyan jövedelmez a pálinka? A pálinka-regála házi kezelése után Arad város pénztára június hó folyamán tegnapig 1943 frt 75 frt folyt be. Az összes jövedelem ez évi január hó 1-től 24028 frt 70 kr.

— Vizsga elmaradása. Illető helyről tudtjuk velünk, hogy a gymnasium és reáliskola négy alsó osztályba úgy szinte a városi közegyi leányiskola hat osztályába járó mőses vallás tanulóinak hittani vizsgája K o n d o r József hitoktató betegségéből következtében az idén teljesen elmarad.

— Nagy jövedel. Péntek este ismét óriási vihar támadt Arad felett. Egy látszik, a veszedelmes és többnyire jeget hozó nyári tápor most már minden este napirenden lesz. A Bánát felől kezdtek Arad felé tornyosulni az ijésztől dőlő szél felhők, melyekből hatalmas sílóvész kíséretében csakhamar megindult az órákon át szünet nélkül szakadó eső. Este fél 7 órakor indult meg a zápor s helyileg órák megzakvitva csaknem 11 óráig esett, hogy az utcákról vendégülökbe, kávéházakba szorult a közönség s ott volt képtelen bevárni az eső véget. A pénteki zápor Aradmegye több közegében kárt tett. T o m p a r ó l i is azt jelenti levelezők, hogy ott sokáig esett a jég s a vetésekben sok kárt okozott.

— Esküvő. Arad város új tisztviselői, V a n n a y Gyula polgármesteri fogalmazó és B a r t ó k Kálmán iróadi segédosztás a tanács tagnak délelőtti ülésén a hivatalos esküt letették.

— Nyári tanulmányok. Június 29-én (Péter és Pál napján) tartják meg az aradi

könyvnyomdászok nyári tanulmányukat a Csála-erdőben. Még csak rövid két hét választja el őket ezen időtől, hogy egy napra feledve az olomporos szakodszekrényt, egészen átdhassák magukat a kies zölbzen a tározómeink. Deréknyomdászaikat minden mulatság rendezésénél az onozól vezérli, hogy ők minél jobban mulassanak, hanem hogy első sorban a vendégeket mulattassák és segélypénztárkuba is egy kis özszeget juttassanak. A rendezés és a maga részéről minden lehető megtesz, hogy ezen tanulmányok minél jobban sikerüljön és remélhetőleg — ha az idő kedvez — a résztvevők a legjobban hangulatban eső a késő este órákban fogva tanózni az erdőből.

— Vizsga. Ma jésnap reggeli 8 órakor tartatik meg a közegyi elmi fiúiskolák mőses vallás tanulóinak hittani vizsgája a templomutazó iskola épület II. b. osztályának helyiségében és a polgári iskola mőses vallás tanulóinak hittan vizsgája délután 4 órakor a polgári iskolák helyiségében.

— Errekszégi vizsgálatok. Az aradi állami főreáliskolában P e t r o v i t s Ferencz tanterületi főigazgató elnöklele mellett az errekszégi vizsgálatokat tegnap befejezték s az eredményt kihirdették az errekszégi íjaknak. Az eredmény kielégítő, sőt elégségszerű. Tizenhét mentek errekszégi, kik közül egy (K e r t é s z Miksa) jelles eredménnyel vizsgázott, őt (K r a u s z Gyula, K u n c z Elek, M á r t h a Sándor, M e e r Samu és P e k á r Mihály) jó eredménnyel. Nyolc egyszerűen érett három kétháró visszavetették.

— Újjonczállítás. A radnai járásban az újjonczállítás e hó 13-án a következő eredménnyel fejeztetik be: Az állítási lajstromba felvéve volt 824 hadkötelek, kik közül besorozottak az újjonczállításra és pedig a hadsereghez s illetve az ajánlat és besorolás feltartása mellett 106, a honvédséghez 31, összesen 137. Besorozottak továbbá a pórtartalékba és pedig családi tekintetből nyújtott kedvezmény folytán 9, mint kevésbé alkalmas 102, összesen 111, visszahelyezett 393, fegyverképtelenné találtatott 133, töröltetett egy, felhívásáigra küldetett 4 Távoltmaradt 38 hadkötelek.

— Jávahagyott alapszabályok. A pécskai önkényes tüsző-egylet alapszabályait a helygymnázium javahagyta.

— Zárviizsga. Az aradi alsófokú kereskedelmi akadémiában az idei zárviizsgálat e hó 26-án tartatik meg.

— „Oszojli” a jelszó a lugosi sátorlábberben. Az aradi, verseczi, pancsovai, orsovai és oravizai zászlóalk hazafelészik ma utjokat. A sátorlábber egy időre elcsúszdult. E rövid idő azonban csak pihenésnek tekinthető, mely után ismét magába fogadja régi ismerőseit.

— A csanádmezei gazdasági egylet vállaltással egybekapcsolás évi közgyűlését ma tartja meg M. Kovácsóházi. Az ülésre többen szándékoznak átrátnulni Aradról s a megyéből is.

— Tüszőltök júniája. Az „Aradvárosi Önkényes (új) tüszőltök” működő tagjai által folyó június hó 20-ik napján a csalai nagyszobában megtartandó sátorlábber nyári mulatság illetőleg „j u i u n i u s - r a k a r t, pártoló tagjai s családjaik tisztelettel meghívattak. A kirándulás a „zadorlái gyermekzenekar” kíséretében a régi városához udvaraló reggeli 6 órakor kezd. A rendezőség

— A világtól elzárt városrészek. Ezzel a lamentabilis czimmet illetik magukat az utlecepi lakosok egy kérvényben, melyet tegnap nyújtottak be Aradváros tanácsához. És igazuk is van, csakugyan el vannak zárva, ha a világtól nem is, de Aradtól igen. A belváros és a külváros között a vasút halad át, melyen keresztül csak egy út vezet, úgy, hogy ha be akarnak jönni, roppant kerülvő kell tenniök. Azonfelül a világtól is vegtelentül el van hanyagolva e városrészekben A tanács méltányolta az újlecepi panaszát s a kérvényt javaslatot kelt kiadta a közlekedési bizottságnak, melynek tanácskozásaira a kapitányi hivatal is meghívatik.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter N e m u s t á k Flóris dótitást a békéscsabai adóhivatalhoz III. oszt. elnökré nevezte ki.

— Balra tartás! Aradváros főkapitánya szabályrendeletet bocsá ott ki, melynek értelmében minden kocskinak, hogy sebes hajítás közben is elkerülnék az összeütkezést, balra kellene kitérni. Kellene, ismét teljük, mert hát a tisztelt kocsis urak egyáltalán nem respektálják a főkapitányt ezen ukázat s bajtanak össze-vissza, a hogy jön. Pedig nagyon átvös dolog lenne egy kis rendet csinálni közöttük, mert már kezdenek elhatárolasodni, különösen a bérkocsiok.

— A tyuktolvajok közül, kik az egész télen loptak Aradon a baromfiakat, tyukot, pulykát, ruczáit, mint irtuk, kézrekerültek.

Szinhez.

— Blaha Lujza jutalomjátéka tegnap szombaton este ment végbe — természetesen — zúldolt haz elött és a legszívesebben óvások közben. A pártalan művészuott megjelenésorok szólni nem akard tapasztal és éljenzséssel fogadták és egy órási csokrot és koszorút nyújtottak fel neki. Az e s e l e v e n d o r d o g szerzője valóban végtelentül megriszteltve érezheti magát, hogy egy B i a h a Lujza hozzá írték olykor a darab ozimszerepét. Taps ismétlésnek se szeri se száma. Maga a társulatnak tegnap szerepelt tagjait is dívezet volt! nezní S z á p Aladárrel együtt, aki szívessegből játsza el az ő jó barátját.

— A „Suhancz”-ban bucsúzik el ma este B i a h a Lujza. Ennél hatalmasabb ujdonsággal nem szolgálhatunk az aradi közönségnek! A kinek nincsen jutyke, siesen váltani, mert ki tudja mikor láthatjuk meg B i a h a Lujzát e bravúr-szerepében.

KÖZGAZDASÁG.

Vicinális vasutunk közgyűlése.

Az aradi és osanádi egyesült vasutak részvénytársasága V-ik évi rendes közgyűlést e tegnap délelőtt 10 órakor tartotta meg saját palotájának nagytermében.

Az ülésen a részvényesek nagy számmal voltak jelen s örömmel vették tudomásul a jelentést, hogy vicinális vasutunk évről-évre gyarapszik s mindegyre nagyobb hasznót hajt a részvényeseknek. Ez első sorban a mintaszert, szakavatott vezetésnek köszönhető s annak a takarékosságnak, melyet az igazgatóság részvényesei érdekében kifejt, daczára annak, hogy az utazó közönség is minden vonalon a vasutnak a legnagyobb kényelmében részeoni.

Igy aztán lehetővé teszi az arad-osanádi vasutak igazgatósága azt is, hogy osztalék, felülosztalék adása, a tartalék- és nyundjialap növelése mellett folyton gyarapítja és szaporítja a forgalmi eszközöket.

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósítást adjuk:

Atzél Péter és Lonovits József osanádmege főispán társelnökök elnöklele alatt jelen voltak: B o r o s Béni, P u r g l y János, V á s á r h e l y i Béla, V á s á r h e l y i László, A t z é l Lajos br., O r m o s Péter alispán, P u r g l y Lajos, B a b ó Imre, B o h u s Zsigmond, V é g h Aurél (a pénzügyminiszterium képviselőjében), B o h u s László, S z a t h m á r y Gyula, N a c h t n e b e l Odón, D á n i e l Gergely, K á r g e i József, H e g e d ű s László, D o m á n y József, B o d á n y i Odón, G l u z e k Gyula, V a s s G u a z t á j M a n n o r f Géza, M ű l e k Lajos dr., E l i a s Árn, J a n V i l m o s, H i d e g h Kálmán, H e i n r i c h Sándor, V a r j a s s y József, S z e n t p é t e r y Antal, W e i d e n f e l d Lajos, S z a t h m á r y J á n o s, J o l á n k á y Gyula, G e l l é n y i Ernő, F l e i s c h a k k e r F e r e n c z, B o h u s István, R é v o z s Adolf, S z e b e r é n y i Andor, M a j o r Miklós makói polgármester, M e e k ó Sándor dr. alispán (Lonovits főispánal Csanádmege részéről).

Az ülés A t z é l Péter elnök nyitotta meg, bejelentvén, hogy a közgyűlés összehívása a kellő módon közzétett az alapszabályok idevágó pontjai értelmében. Konstatálja, hogy a főpánztárnál 56 részvényes 97,77 részvényt tetti le, melyek 19,777 szavazatot képviselnek. Jelen vannak a részvényesek közül 19,188 szavazattal. E szerint a közgyűlés határozatképes.

Erre a jegyzőkönyv vezetésére N a c h t n e b e l Odónt, a hitelesítésére pedig S z a t h m á r y Gyulát és M ű l e k Lajos dr-t kérte fel.

Azután az igazgatóság jelentésének előterjesztése került sorra.

L o n o v i t s József feleslegesnek tartja, hogy a hosszú jelentést felolvassák, miután az nyomtatásban megjelent s az összes részvényeseknek megküldetett. Indítványozza, hogy a jelentést tekintse felolvasottnak a közgyűlés.

V á s á r h e l y i Béla azt proponálja, hogy az üzleti jelentést olvassák fel legalább a melléklettel nélkül.

Ez indítványt el is fogadtatták, mire S z a t h m á r y János felolvasta a jelentést a felügyelő bizottság jelentésével együtt. Az igazgatóság jelentéséből a következő fő kivonatot közölték:

Tisztelt közgyűlés!

A múlt évi közgyűlésen kifejezésre jutott azon reményünk, hogy a vasut üzleti eredményei nem lesznek kedvezőtlenek mint a miylenek az 1887. üzleti évről elérve lettek, teljesedésbe ment és a mint az alább következő üzleti zárlatból és a vele kapcsolatosan közölt statisztikai adatokból meggyőződni méltóztatnak, feltéve, amikben nem eselődünk. Sőt ellenkezőleg, bevételünk az elmúlt évben még kedvezőbbek voltak mint az előző évben és azon feltevésre jogosítanak, hogy e bevétel normális években évről-évre emelkednek és emelkedni fognak, a mi bizonyítéka azon általános elismert elv helyességének, hogy a vasutálózat megfelelő fejlesztése és kezelése mellett vasut vidéknek forgalmát, illetve termelői képességét, kereskedelmi és közgazdasági fejlődését hasonlóan növelni és előmozdítani lehet.

De a forgalom növekedésével és a vasuti hálózat fejlesztésével együtt növekednek az igények is, melyek a vasutat használó és ellenőrző tényezők részéről támasztanak és mindkább azon feltételek, melyek szerint a vasutak már nem többé mint a befektetett tőkék megkivántató jövedelmestetésére szolgáló vállalatoknak. hanem csak mint a nemzetek politikai, közgazdasági és kiválólag hadügyi céljaira felhasználandó eszközöknek tekintetnek és e oszlop szolgálataiban a vasutaktól rendkívül nehéz feladatok követelnek.

Még alig csak pár év múlt el azon idő óta, midőn naponta minden irányban csak egy kevés vonatunk közlekedett és azóta a fokozott igények ma már arra kényszerítettek, hogy minden irányban 3 vonatot közlekedtessünk, mely vonatokból egy-egy

vonat a személyszállítás élénkítésére már-mint gyorsvonat, egy-egy vonat pedig mint személyvonat közlekedik oly módon, hogy a vonatok csak kezesek nélküli átmeneti árukat csatlóknak elszállítást végtet.

Ily berendezések természetesen rendkívül költségeket igényelnek, de ezek által meg is sikerült nagyobb mértékben emelni személyforgalmunkat, mely az előző évvel szemben ma huszonöt százalékkal élénkült.

De ugyanezen időben kiadásaink rendkívülleg felzaporodtak, miután több száz ember dolgozott naponta a hó eltakarításán. És e bajon könnyíteni alig lehetett, mert az azelőtti években nem fordult elő számbavehető hófúvás és ennel fogva nem rendelkezettünk elegendő hóeltakarítási eszközökkel. A szomszéd nagy vasutaktól pedig, miután azok is hasonló helyzetben voltak segítséget nyerni nem lehetett. Már itt ezen jelentésünkkel kapcsolatban szükségesnek tartjuk felemlíteni, hogy ily esetek jövőben való elhárítása szempontjából saját műhelyünkben három előrendelt hoeket készítettünk, melyeknek költségeit természetesen az építési, illetőleg beruházási számukra könyveltük.

Ugyanez évben kellett sajnosan tapasztalunk azt is, hogy nagyobb forgalom esetében a szomszédos nagy vasutak kocsijaira sőt még a bérleti kocsikra sem számíthatunk, ha saját forgalmi eszközeink szállításaink legyőzésére elegendeneknek mutatkoznak. A kocsijaink ilyenkor általános az országban, mert különösen a külföldre kifutó kocsik rendkívül hosszú ideig — általában mint egy 3 héti — maradnak távol anyapályajuktól. A szállító közönség pedig épen ilyenkor és épen a legnagyobb kocsijainak alkalmával a legnagyobb gyorsasággal eszközlenél szállítást követel. Ezen kívül még azon nehéz helyzetben vannak a magyarországi vasutak, hogy a forgalom ily nagymérvű fokozódása az évnek egy rövidebb időtartamán észlelhető és ezen rövid időtartam gyors kihasználását figyelni hazánkban a legfontosabb kereskedelmi konstellációk. Ez okból nemcsak a szállítási képesség folytonossága, nemcsak a kereskedő-világ nagy nyomattal megújuló követelése, hanem az államkormány rendelői következtében is elkerülhetlen, hogy minden vasut forgalmi eszközeinek számát megfelelőleg szaporítsa. Ily kényszer hatása alatt és a fokozott személyforgalom követelményei következtében újabb ismét 2 darab mozdony, 64 darab különféle teherkocsi és 7 darab szármakocsi berendezésről kelle gondoskodnunk, mely új forgalmi eszközök által ugyan egyttal a beállított szükségleten és a forgalmi eszközeink elegendőségét kívántuk segíteni; mindazon által ezen újabb beszerzést a boroscsen-gurahonci vasut építési számújára kelle felvennünk, ugyanezen vasut engedélyezési tárgyalásánál lett ezek mennyisére a korlátnyal egyetértőleg praecisiorra és általa elfogadva. Ez által természetesen a most nevezett vasutvonalon kiépítési tőkéje a múlt évi jelentésünkben foglalt adatokból, melyek forgalmi eszközökre ki nem terjedtek, jelentékenyen eltér, mire még alább visszatérni szerencsénk lesz.

Az 1888. évi üzleti évről — mikénti felosztására vonatkozó alábbi indítványunk, valamint a felügyelő bizottság erre vonatkozó jelentése teljesen azonos a tavalyi telt és a tisztelt közgyűlés által egyhangúlag elfogadott javaslatunkkal.

Javaslatunk az 1888. évi 452785 frt 84 kr. ó. és összesen üzletfeleleség, valamint az 1887. évről fennmaradt 4384 frt 25 kr. ó. 25 kr. nyeremény áthozatal felhasználására, illetve hováfordítására néve a következők:

168000 frt a kibocsátott 28000 darab első bbségi részvény 6 százalékos osztalékaira, 189600 frt a 31600 dr b törzsrészesvény 6 százalékos osztalékaira,

29800 frt a kibocsátott 28000 dr elsőbbségi- és 31600 dr törzsrészesvény fél százalékos felülosztalékaira,

1200 frt a felügyelő-bizottság rüdes tagjainak járására,

23796 frt 46 kr az alapszabályok 8. § ért. az igazgatóság tagjainak évi járulékal, 14277 frt 87 kr az alapszabályok 8. § ért. előre nem látott kiadások fedezésére szolgáló tartalék-alapjavitási és kiegészítési tartalék-alapjavitására, a melyre az 1887. évről fennmaradt nyeremény áthozatal,

4384 frt 25 kr fordítandó, 334 frt mint az aradi kereskedelmi akadémiára jávára 3 évi részletben adományszólamó 1000 frt elvételése, végre a még fennmaradó

161 frt 76 kr mint átvétel a következő 1889. üzleti év számújára.

Ezen itt általánosánghon f. hozott adatok mellett nem lesz felesleges a múlt évben követett eljárásokról képest a számadási főzárlat azon tételről ismét külön csoportosítani, melyek alapján a vagyon és teher idevonatkozó tételének összehasonlítása által a vasut társulat rendelkezésére álló vagyon egy összegbe foglalva tntethető ki. E szerint:

V a g y o n :

Főpénztári és állomási pénztárak készlete	16916 frt 21 kr
Takarékpenztár betétek	387294 frt 73 kr
N e u f e l d Károly és S o h ö l l e r és társainál folyó számlán	67633 frt — kr
Ertékpapirokban (biztosíték a m. kir. állampénztárnál)	74800 frt — kr
Követeléseink a fondperdu hozzájárulások alapján	132600 frt — kr
A társulat törzsrészesvény	14800 frt — kr
A társulat törzsrészesvény	14800 frt — kr
A társulat törzsrészesvény elsőbbségi részvények az 1891-ig eszkesítésre darabok levonásával tényleges	912900 frt 00 kr

A tartozók és követelők közötti különbségek 3038 frt 86 kr
Összesen 1609881 frt 80 kr.

T e h e r :

Tartalék-alap 29696 frt 19 kr
Vasut megújítási és kiegészítési alap 78000 frt — kr
Beteg-alap vagyon 11169 frt 44 kr
1887 üzleti feleleség áthoz. 4384 frt 25 kr
1888 évi üzleti feleleség 452785 frt 84 kr
Összesen 575945 frt 72 kr

Mutatkozok tehát vagyon 1609881 frt 80 kr
Teher 575945 frt 72 kr

Marad rendelkezésre
* vagyis vagyon 1033936 frt 08 kr.

De a rendelkezési vagyon-összeghez méltán hozzá számítani és a teherből törlni lehetett volna a vasut megújítási és kiegészítési alap 78000 frt-át miután társulatunk az összegét építési szükségleteire rendezte és azaz ily célra bármikor rendelkezni fog. Továbbá megemlítettünk kell még, hogy értékesíthető anyag készletben — nem leltárban — a társulatnak még 70290 frt 54 kr érték van birtokában, mely érték a fentebb kimutatásnak szintén járva volna irható. De másrészt e kedvező eredményekhez, még azt is meg kell megjegyeztünk, hogy a rendelkezésre álló összegből a múlt évi közgyűlési határozatok értelmében a b o r o s c s e n b e a g u r a h o n c z i v a s u t v o n a l a t, az avval összeköttető talpátelítő telep kiépítését és egyéb létesítmények eszközölőnünk és a már kezdésben részletezett forgalmi eszközöket beszerzésnek kell. Ezen költségektől ugyancsak a múlt évi határozatok képest rendelkezésünkre álló elsőbbségi részvényeink értékcsökleséssel fedezetének mely részvényeket mennyiségre való mindössen tekintet nélkül tehát a mindannyiszor beálló szükséglet mérvéhez képest sikerült régi bankhazunknál teljes névértékben leszámitoltatni.

Örömlen konstatálhatjuk, hogy a b o r o s c s e n b e a g u r a h o n c z i v a s u t m é g a m u l t é v f o l y a m á n t e l j e s e n k i é p ü l t és ez év elején a közforgalomnak átadatott. (Itt közli a jelentés a vasutvonalon építési költségeinek kimutatását és a vasut építvényeinek, valamint állagának jegyzékét.)

Most fardozások tárgyat közezi azon törekvés, hogy ezen saárnyvasut kapcsolatosan élénkítsék és fejlesztessék, mi okból tarifáinkat e célra megfelelően leszámitolunk és minden eszközölő-lyekekkel előmozdítani Csernő lakosságának máris sikerrel keosított azon fardozásait, hogy ezen szép jövőji gőcpontot ipartelepeket, hízalókat, stb. hozzon létre.

A boroscsen-gurahonci vasut kiépítési engedélyt csak ez év április havában nyertük ki és pedig azon az engedélyezési alapon, mint a miylen a régi Körösvölgyi vasut vonalaira néve fennáll.

Mindazonáltal a kedvező időjárás folytán az építés e vonalszakaszon is már annyira előre haladt, hogy némely részen már a sínek lerakása is megkezdődött. Hacsak rendkívül nehézségek közbe nem lépnek, reméljük, hogy ezen, az egész vasutálózatunkra néve forgalmi szempontból rendkívül fontos vonalszakaszunk, az ideig e sz folyamán a forgalomnak átadható leend.

Nagymennyiségű erdei és hegyi termékek szállítására történtek már most is bejelentések és egyttal érintkezésbe léptek társulatunkkal a zimbri és madrizstei nagy fűrészgyárak tulajdonosai a czélból, hogy bizonyos nagyobb szállítási biztosítási mellett, iparvasuti kiágazásokkal kapcsolatba hoznak gyáraikat végálomásunkkal. Önként érteledik, hogy igyekszünk fogunk e kívánásoknak legjobban tehetségünk szerint eleget tenni. Ily módon lehet reményünk, hogy ismét utat nyithatunk a Körösvölgyi nyers termékek nagyobb mérvű kivitelére, mely a Maros völgyében időközben épült számtalan iparvasuti kiágazás versenyé által az utóbbi időben már nagyon megbővítva volt.

A gyorsabb és srűbb vonalközeledés biztosítása és végrehajtó-szolgálat megkönnyítése szempontjából szükségesnek véltük állomásainkat és őrházainkat a megfelelő távra összeköttetésen-írvül még beeszelő távra időszaktételével is ellátni e oszlop próbákban az arad-szita n a i v o n a l r é s z t m i e l ő b b b e r e n d e z n i, és hiszük, hogy ezen számtalan más hasonló vasut szolgáltatásának; biztosításának és jószágának emelésére szolgáló intézkedéseink által a kellő öszhangzot a vasut fokozott igénybevétele és szolgáltatás-képessége között folytonosan fentart-hatjuk.

A társulat alkalmazottjainak és szolgáinak anyagi helyzetén és jólétén is igyekszünk töltök telhetőleg segíteni. Ez nyujtja magyarazatot a személyzeti kiadásokunk némi emelkedése felett, ezt jelzi nyugdíjintézetü alapunk kedvező állása és gyors emelkedése és eszrt határozatuk elgyponi módosítását, hogy nagyobb számú gyermekkel hátra maradt özvegy vagy mindkét szülőnek elhalta után visszamaradó nagyobb számú árva ellátásáról megfelelő gondoskodás történjék.

Egyttal bírák vagyonok a t. közgyűlést megkérni, hogy az elsőbbségi részvények után az alapszabályok 10 §. értelmében 1890. évi január 3-án előlegben fizetendő 3 frt kifizetésére bennüket felhatalmazni méltóztatassék, ugy a mint az eddig is az előző közgyűlésekben meztenni sziveskedtek. A folyó év üzleteredményei olyképp alakultak és további kiállításaink is oly kedvezők, hogy ezen javaslatunkat teljes joggel terjeszthetjük elő.

Van eszenek továbbá bejelenteni, hogy az alapszabályok 11 §. által előirt törlesztése az elsőbbségi részvénytőkének, a magas kormány által javahagyott terv szerinti akként történik, hogy az 1888. évre eső 36 darab 3600 frt névértékű elsőbbségi részvény a társulat pénztárában elhelyezett 928,400 frtnyi elsőbbségi részvénytőkéből leirtni fog, hasonló módon, mint esta legutóbbi két közgyűlésen az 1890—

1887 évre vonatkozó kisorsolásokra nézve javaslatba hoztuk és eszközöltük. Már múlt évi közgyűlésünkön szerencsénk volt hangulatai hogy ez eljárást 1891 évig követni szabadkozunk.

Ezek után tisztelt közgyűlés van szívesen előterjesztett és szíves elfogadásra ajánlani alább következő indítványainkat, melyeket évről évre hasonló szövegében benyújtani szerencsénk volt és melyek az illető közgyűlések részéről mindannyiszor elfogadva, lehetővé tették nekünk, hogy a vasúttársaságunk érdekeit mindegyik és mindenkor kellőleg előmozdíthassuk.

Ez indítványaink a következők:
Az igazgatóság jelentése, azzal betervezett összes okmányokkal együtt jóváhagyó tudomásul vétetik.

Az igazgatóság felhatalmazták, hogy a jelentés folyamán emittelt engedélykötvények egysíkú módjára az illető közgyűlések és modalitások szerint a nagyméltóságú magy. kir. közmunka- és közlekedésügyi miniszteriumnál, eszközölje.

Elfogadtatik továbbá az igazgatóság, a jelentésben foglalt, az 1888. évi 452.785 ft 84 kr. o. 6. üzleti felelőseleg valamint az 1887. évi üzleti felelőselegből lemaradt és új számlára átvitt 4384 ft 25 kr. o. 6. összeg hóváfordítása tárgyában betervezett indítványa, és egyúttal felhatalmazták az igazgatóság, hogy az elsőségi részvények 1890. évi január hó 2-án esedékes ideiglenes szelvényét, az 1889. évi üzleti felelőselegből 3 ft-ával kifizesse ill. beváltsa.

Végre felhatalmazták az igazgatóság, hogy a részvénytársaság rendelkezésére álló értékeket és összegeket legjobb belátása szerint elhelyezze és értékesítse, abból a vasúttársaságunk a jelentésében javasolt kiterjesztése, kiegészítése, és javítása-

hoz szükséges kiadásokat és hasznos beruházásokat eszközölje.

Ar. d. 1889 június 14-én.
Az aradi és eszaki egyesült vasutak részvénytársaság igazgatósága.

A jelentéshez Szathmáry Gyula megyei főjegyző szöveget hozta, de nem az illető igazgatóságra, hanem egy történeti adatra vonatkozólag. Konstatálta, hogy az első alkalom a midőn az arad-eszaki egyesült vasutak részvényesei az intézet, impozáns palotájában tartják közgyűlésüket. Ezért el nem mulaszthatja, hogy a részvénytársaságot az új palotájában ne költöztetse. (Eljenzés). Magát az igazgatói jel utást az indítványokkal együtt örömmel elfogadja. Dacára annak, hogy a palota a múlt évben épült, még pedig tetemes költséggel, dacára annak, hogy az igazgatóság a borson- és-csermői vonalszakaszt kiegészítette: a részvényesek után járó osztalék nemcsak hogy nem csökkent, sőt növekedett. Ez onnét van, mert az igazgatóság a vicinális vasut ügyeit nemcsak híven és lelkiismeretes buzgalommal viszi, hanem részvényei, továbbá a vidék közgazdasági és közlekedési érdekeinek is megfelelőleg. Ezért az igazgatóságnak a felügyelő bizottságnak elismerését és őszinte köszönetet szavaz. (Eljenzés).

E szerint az igazgatói jelentés a felügyelő-bizottság jelentése egyhangúlag elfogadtatik.
Végül a felügyelő-bizottság alakított meg. A közbizalom ismét az eddigiek felő fordult. E szerint a felügyelő-bizottság elnökévé egyhangúlag megválasztott V a r-

jasz József, tagjainak pedig Kohányi Mór és Heinrich Sándor, póttagnak Daniell László, szintén egyhangúlag.

Erre Atzél Péter elnök, ama meggyőződésének adva kifejezést, hogy a jövő évi üzleteredmény még nagyobb a a vasúti virágzóbb lesz a közgyűlést berekeztetik.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Szász-Újlet. —

(Június 15.)

(B.) Szász. Az üzlet a múlt héten is csendes, a forgalom korlátolt volt. Az árak változatlanok maradtak.

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban 49 75—50, kicsinyben 50,50—, hordó nélkol pr. 100 Litr 35 ft forrasztási adóval

— Budapesti gabonázda. —

(Június 15.)

Mérsékelt kínálat, korlátolt vételkedv, Forgalom 16000 mm. Oszti buza 7.21—22 Juniusi tengeri 4.63. Juni-augusztusi tengeri 4.65—66 Oszti árpa 5.36—37.

Hivatalos ártályam

a budapesti áru- és értéktőzszen 1889. évi június hó 15-én,

Magyar aranyárjárdék 4. sz.	101.20
magyar aranyárjárdék 5. sz.	95.30
magyar aranyárjárdék 6. sz.	142.30
magyar aranyárjárdék 7. sz.	104.—
magyar aranyárjárdék 8. sz.	—
magyar aranyárjárdék 9. sz.	105.—
magyar aranyárjárdék 10. sz.	105.—
magyar aranyárjárdék 11. sz.	105.—
magyar aranyárjárdék 12. sz.	105.—
magyar aranyárjárdék 13. sz.	105.—
magyar aranyárjárdék 14. sz.	105.—
magyar aranyárjárdék 15. sz.	105.—
magyar aranyárjárdék 16. sz.	105.—
magyar aranyárjárdék 17. sz.	105.—
magyar aranyárjárdék 18. sz.	105.—
magyar aranyárjárdék 19. sz.	105.—
magyar aranyárjárdék 20. sz.	105.—

Hóvát-szalvon földterhermentési nésiköt. 105.—
Magyar szőlőtermelési költség. 99.50
Magyar nyeregy- és szerszám-költség. 149.—
Ti szabályozási és mezőgazd. 128.—
Czárák járadék papírban. 85.50
Czárák járadék ezüsten. 4.—
Czárák járadék aranyban. 103.75
1860-iki osztrák államosítási költség. 142.—
Czárák magyar bankrészvény. 904.—
Magyar hitelbankrészvény. 812.—
Osztrák hitelbankrészvény. 801.60
Cs. és k. arany. 5.62
20 frankos arany (Napoleon időr). 9.48
Német birodalmi márká. 58.15
London. 119.60
20 márkás arany. 11.70

Blaha Lujza

urnó utolsó vendéglátója.

A radvárosi színház.

Aradi Gerő színtársulata által:

Ma vasárnap, június 16-án adatik:

A SUHANCZ.

Operetta 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Özvegy Meunierné	Tarassovits Margit
Fliz unokai	Köszegi Zsenni
Józi	Blaha Lujza urnó
Bizot, ennek gyámja	Mikoy Lajos
Morin, nyugalmazott tábornok	Kiss Ferenc
Emil, fia	Hunf Inre
Moria báróné	Bogáthiné
Durand főszerep, a golyáhos	Vendrei Ferenc
Rendőrkapitány	Gömör József

Kezdeté 8-ór, vége 10 órakor.

NYILTTÉR.

Akár szép! Akár eső!

ELSO ARADI ORPHEUM

„Arany oroszlán” szálloda

Petőfi-utca 9. sz. a.

HORNAU KAROLY

igazgatása alatt.

8 tagból álló daltársulatával naponként változott és illdomos műsorral

nagy előadást

tart, naponta új műsorral.

Kezdeté 8 órakor. Belépti-díj 30 kr.

Kellemetlen idő esetén a teremben szabad bemenettel.

Amidőn a n. ó. közönségnek 6 év előtti itt létem alatt irányomban tanúsított pártfogását az alkalommal köszönettel feleltem, kérem ezt jelen alkalommal is érvényesíteni.

Teljes tiszteléssel

Hornau Károly.

Felelős szerkesztő:

HUNDY ARPAD.

Meghívás.

Az aradi légszuszogató részvénytársulat

XVIII. évi rendes

KÖZGYŰLÉSÉT

f. évi június hó 16-án, délelőtt 10 órakor

a légszuszogató telepén levő új épület termében

tartja meg, melyre a t. o. részvényesek ezennel úsztelettel meghívattak.

A napirendet képezi:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság megválasztása.
 2. Az 1888—89. évi üzleti jelentés felolvasása, a mérleg betervezése, a felügyelő-bizottság jelentése és a tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal.
- Mérlegszámla a gyári irodában betekinhető.
Azon t. o. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérnek, miként az alapszabályok 17. §-a értelmében részvényüket vagy ezekről szóló betéti leveleiket f. évi június hó 13-ig beazólóg a gyári irodában tértívény mellett letéteményezni szíveskedjenek.
Kelt Aradon, 1889. június 2-án.

Az igazgatóság.

Kátrányozott és vitorla-vászonnonyvák.

120 cmtr. széles ertyő-vászonn bordázva méterje 62 kr.

ÜRMÉNYI TOBIAS

Arad, Főtér 25. sz.

a pénzügyi palotával szemben, Neuma-n-féle ház.

- Paplan,
- Matráz,
- Szőnyeg,
- Pokrócz,
- Ablakfüggöny,
- Garniturok,
- Angol takarók,
- Lószőr és
- Fosztott toll.

Kárpitos kellékek raktára.

Vitorla - vászon minden fajban.

Gabna-zsákok.

Singer A „NADOR”-szállodával szemben. Singer

Amerikai varrógépek,
vasbútor
és
pénzszekrények
gyári raktára

A ca. kir. osztrák és a m. kir. miniszteriumok s államasutak szállítói

tűz és betörés ellen biztos kis kézi és nagy pénzszekrények gyári raktára.

Közsegek számára kivételesen 25% engedmény.

SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856 óta.

Valódi amerikai WHEELER & WILSON, SINGER s kézi varrógépek, családok, szabók és cipészek részére. Mindennemű varrógépek javítás is eszközöltetik. Varrógépekhez szükséges kellékek.

Azonkívül ajánlom vasbútor gyár raktáromat nagy választékban.

2282 sz. 262—1. 499 tjkv. szám. 1889.

Épitkezési árlejtés.

F. évi június hó 24-én d. e. 10 órakor nyilvános szóbeli árlejtések fognak tartatni a következő építkezések elvállalása iránt:

1. Az alólirt főerdőhivatal irodájában, a solymosi völgyben építendő kettős erdőri és a lippai faraktárban építendő egyes raktárori lak és melléképületeik felépítése iránt, előbbi 2000 ft, utóbbi pedig 1000 ft kikiáltási árral.
2. A alyemárei erdőri irodájában, a krassó-szörényemgyei grossi kettős erdőri lak és melléképületeinek felépítése iránti kikiáltási ár 2000 ft.
3. A pécskai erdőri irodájában, a g-dusi egyes erdőri lak és istálló felépítése iránt 1500 ft kikiáltási árral.

Írásbeli zárt ajánlatok 50 kros bélyeggel és a kikiáltási ár 10 százalékát tevő bánatpénzzel ellátva a szóbeli árlejtés megkezdése előtt benyújthatók.

Ezen építkezések f. évi december 31-ig foganatosítandók; egyéb feltételek, valamint a költségvetési iratok a hivatalos órák alatt betekinhetők.

Lippán, 1889. június 12-én.

A m. kir főerdőhivatal.

Arverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi hogy a glogovási gyámpénztár végrehajtásának Lenert Frigyes végrehajtást szenvedő elleni 149 ft 63 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a világi kir. bíróság területén levő a Világoson fekvő a világi kir. 1433 számú tükben A+1. sor és 10235. h. r. sz. a. felvett szövegnek Lenert Frigyes végrehajtást szenvedett illető fele részéből álló ingatlanra az árverést 491. ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan — az 1889. évi július hó 3-dik napján d. e. 9 órakor aulirott tkkvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladotni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanosság becárának 10 %-át vagyis 49 ft 10 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42-dik §-ában jeltett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt övédekképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881 (LX) t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átazolgatni.

Kelt Világoson 1889. évi május hó 7-ik napján.

A világi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

78—1889.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszteriumnak 11230—1889 sz. a. kelt m. körrendelete nyomán közhírré tétetik, hogy a csász. és kir. hadapród-iskolákba a folyó évi szeptember hó 18-án kezdődő 1889—90. tanévre 510 növendék fog felvétetni.

A felvételt tárgyzó kérvények f. évi július hó 25-ig azon hadapród-iskola parancsnokságához küldendők be, a melybe a felvétel kérelmeztek.

A pályázat részletes feltételei a városi levéltárban megtekinthetők.

Arad, 1889. évi június hó 2-án.

A városi tanács.

Nyomatja és kiadja az Ungerleider-féle könyvnyomda Aradon.